

WIENIEC-PSZCZÓŁKA

PISMO POLSKIEJ CHRZEŚCIJAŃSKIEJ I NARODOWEJ DEMOKRACJI.

WSZYSTKO DLA CHRYSYDUSA
I DLA JEGO LUDU!

ZAŁOŻYCIEL
KS. STANISŁAW STOJAŁOWSKI

SPRAWIEDLIWOŚCIĄ,
PRAWDĄ I ZGODĄ!

Prenumerata kwartalna w Polsce: **300 tys. Mkp.**, we Francji 5 fr. — W Ameryce rocznie 2 dol
Ogłoszenia: (Cena w zł. fr. walor.) Za wiersz milimetrowy lub jego miejsce w tekście 6 ct. za
tekstem 3 ct. na 1-szej stronie 9 ct. Drobne od wyrazu 2 ct.

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Dunajewskiego 7. I p. Konto P. K. O. Nr. 141.557 — Telefon 25-02

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSYDUS!

Prace skarbowe i kłopoty rządu Grabskiego.

Ostatni tydzień, chociaż nie było obrad sejmowych, przyniósł sporo wypadków. Toczyły się więc **obrad y Senatu nad przyjętą przez Sejm ustawą o pełnomocnictwach skarbowych** dla Prezydenta Rzeczypospolitej i Rządu. Senat ustawę przyjął głosami stronnictw polskich przeciw głosom mniejszości narodowych. A więc i w Senacie przedstawiciele mniejszości narodowych zaznaczyli, że naprawy skarbu nie chcą, bo ich Polska nie nie obchodzi.

W tym samym czasie, kiedy Senat jeszcze obradował nad ustawą o pełnomocnictwach skarbowych **minister skarbu Grabski odbywał cały szereg narad i czynił przygotowania do zarządzeń, które zamierza wydać na podstawie ustawy o pełnomocnictwach.** Zarządzenia te są już przygotowane i wejdą w życie za kilka dni równocześnie z ogłoszeniem samej ustawy o pełnomocnictwach. Najważniejszym z tych zarządzeń będzie **pobranie nowej raty podatku majątkowego w czasie między 20 stycznia a 20 marca w wysokości 140 milionów złotych polskich.** Będzie to zatem suma większa od pobranej w swoim czasie daminy Michalskiego. Na podstawie dochodów z powyższej raty podatku majątkowego, spodziewa się premier Grabski **wstrzymać druk marek polskich z początkiem lutego i następnie zaraz przystąpić do założenia Banku emisyjnego — i wypuszczenia złotego polskiego.** Na wydanie złotego polskiego dziś już wszyscy się godzą i wobec tego trzeba przypomnieć, ile to walk musiał

stoczyć i ile trudności usunąć b. minister skarbu Kucharski, aby przełamać intrygi i zabiegi przeciwników dobrej waluty. Bo też liczni i potężni byli przeciwnicy dobrego pieniądza, którym bardzo było wygodnie ze spadającą wciąż marką polską. Brało się wówczas i kredyty od państwa i spłacało następnie po kilku miesiącach lub nawet latach w znikomej wartości, a i podatki płacono się prawie żadne, bo w zdevaluowanej marce i można było łowić ryby w mętnej wodzie. Dopiero gdy min. Kucharski przeprowadził w Sejmie waloryzację, to znaczy, że każdy płaci Skarbowi podatek czy dług wedle wartości franka złotego, a więc na spadku marki nie nie zarabia, wówczas to wszyscy zrozumieli, że dalszy spadek marki nie ma już interesu i dlatego jest dziś już powszechna zgoda na wypuszczenie pełnowartościowego pieniądza.

A było to przecież koniecznością od długiego czasu, a dziś już nie można ani chwili zwlekać. Kryzys skarbowy dochodzi najwyższego napięcia i dlatego tylko bardzo radykalne środki mogą nas uratować.

Koniecznym więc jest pobranie raty podatku majątkowego, koniecznym również wypuszczenie obligacji kolejowych czyli pożyczki wewnętrznej, opartej na wartości kolei, koniecznym też wydanie bonów podatkowych.

Obligacje kolejowe mają być wydane w wysokości 100 milionów franków złotych na lat 10 i oprocentowane 10 od sta. Będzie to więc bar-

dzo korzystna lokata kapitału, która da ujście dla odczuwanej powszechnie potrzeby oszczędności. Obligacje kolejowe przeznacza rząd na kapitał obrotowy kolei żelaznych, które od 1 lutego będą prowadzone jako odrębne przedsiębiorstwo, którego deficytów skarb państwa nie będzie więcej pokrywał.

Bony podatkowe mają służyć do tego, aby posiadacze gotówki w markach, którzy zaopatrują się w obce waluty ze względu na to, że za kilka miesięcy czy tygodni czeka ich termin płatności jakiegoś zwaloryzowanego podatku, nie potrzebowali tego czynić. Objasnimy to na przykładzie: Płatnik ma do zapłacenia za dwa miesiące 15 franków złotych podatku gruntowego. W tej chwili posiada on gotówki 28 i pół miliona mkp. Jest to więc suma na zapłacenie podatku wystarczająca, bo kurs franka wynosi 1,900.000 mkp. Ale po dwóch miesiącach kurs franka może pójść w górę, może wynosić np. 3 miliony marek polskich. Otóż w obawie przed tem, nasz płatnik zaopatruje się w obce waluty. Tymczasem po wprowadzeniu bonów podatkowych kupi on sobie za 15 franków tych bonów po dzisiejszym kursie, a następnie zapłaci nimi podatek, gdy nadejdzie termin płatności.

Powyższe **zarządzenia skarbowe** wejdą w najbliższych dniach. Społeczeństwo całe zapatrzone jest w rząd i oczekuje odeń działań stanowczych i szybkich.

Oprócz jednak naprawy skarbu i drożyzny mamy jeszcze **inne kłopoty. Do życia publicznego znów chce wrócić p. Piłsudski.** Zapomniał on już o szkodaach, jakie wyrządził i klęskach, jakie na naród sprowadził i znów wysuwa swoją osobę. Chce wrócić do armji i jeszcze stawia warunki: Musi on być równocześnie przewodniczącym ścisłej Rady wojennej, szefem sztabu generalnego i naczelnym dowódcą na wypadek wojny. Mało tego, Rząd ma się rzec wbrew Konstytucji prawa mianowania wyższych dowódców wojskowych. Będzie to robił p. Piłsudski. Takie są warunki p. Piłsudskiego. Mniejsza jednak o niego, gorzej znacznie, że te niepojęte warunki wzbudziły zachwyt na lewicy. Tam już się mówi o wojnie.

I to wtedy, kiedy cały naród pragnie spokoju i za wszelką cenę dąży do naprawy skarbu.

Widzimy, że zadanie rządu Grabskiego jest nie łatwe. Rządowi prez. Witos, Piłsudski nie ośmielił się stawiać warunków. Poszedł sobie i był spokojny. Dziś znów wysuwa głowę, widać, że już zupełnie zapomniał, jak to on rozbił naprawę skarbu za ministra skarbu Michalskiego. Dziś znów zamierza zniszczyć 6-miesięczną ciężką pracę rządu narodowego.

Może jednak Opatrzność ocali nas tym razem od nowych klęsk.

Dr. Władysław Świrski.

Rządy polskiej większości.

(Dokończenie).

Polityka zagraniczna rządu większości polskiej. Rząd postawił sobie za zadanie utrwalenie pokoju nazewnątrz, umożliwiającego uzdrowienie stosunków wewnętrznych. Należało przekonać opinię zagranicy, że polityka polska przestała być chwiejną i że zasługuje na zaufanie.

Wysunięto zasady: 1) poszanowanie i jaknajściślej przestrzeganie wykonania traktatów; 2) niewkraczanie w wewnętrzne sprawy obcych państw i 3) rozwinięcie naszych stosunków handlowych i unormowanie współżycia z państwami obcemi.

Z Francją pogłębiono sojusz z r. 1921. Wzajemny ruch handlowy rozwinął się. Robotnik polski znajduje pracę we Francji. Przyznano 400 milj. franków kredytu na techniczne zaopatrzenie armji polskiej.

Z Anglią życzliwość i zaufanie wzrasta. Zawarto traktat handlowy.

Z Włochami polityczne i handlowe zacieśnienie stosunków.

Z Japonią, dążność do utrwalenia i rozwinięcia współpracy politycznej i ekonomicznej.

W Ameryce nieufność ustępuje. Rząd zwraca się z propozycją nawiazania rokowań o traktat przyjaźni i umowę handlową.

W stosunku do Niemiec rząd polski bacznie śledził rozwój wypadków, zdecydowany wystąpić stanowczo w obronie pokoju i nienaruszalności traktatów. Rząd dążył do wynowienia rokowań drezdeńskich i oparł się zakusom Niemiec rozszerzenia praw Ligi. W obronie Polaków przesładowanych w Niemczech, rząd wystąpił energicznie.

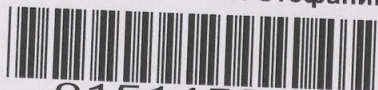
Z Sowietami doprowadzono do otwarcia placówek konsularnych w Mińsku i Charkowie; uzyskano prawo wywiezienia Polaków z całej Rosji; obroniono mienie Kasy Mianowskiego i Warsz. Tow. Dobroczynności. Odmówiono stanowczo wymiany zbrodniarzy Wieczorkiewicza i Bagińskiego.

Z państwami bałtyckimi dążono do zbliżenia dla obrony wspólnych interesów. Podpisano umowę handlową polsko-finlandzką; toczą się rokowania o umowę konsularną z Łotwą i Estonją. Litwa zostaje coraz bardziej odosobniona i zbliża się chwila, gdy będzie musiała uleść w sprawie Kłajpedy i zabezpieczenia praw ludności polskiej w Kowieńszczyźnie.

Z Rumunją zacieśnienie stosunków gospodarczych i politycznych.

Do Małej Ententy rząd polski odnosił się życzliwie. Zespół ten powstał dla asekuracji wobec Węgier, z którymi Polska zasadniczych sporów nie ma. Polska tkwi w sferze niebezpieczeństwa niemieckiego i rosyjskiego. Z Czechosłowacją nie

ЛННБ України ім. В. Стефаника

01514585T

zakończono sporu o Jaworzynę. Z Jugosławią zatwierdzono umowy handlowe.

Z Austrią podpisano umowę arbitrażową.

Z Turcją podpisano: pakt przyjaźni, konwencję osiedleńczą i traktat handlowy. Rząd rozpoczął kroki objęcia swą polityką ekonomiczną Persji, Afganistanu itp.

W Lidze Narodów rząd dążył do zlikwidowania spraw naszych i do umożliwienia sobie w ten sposób czynniejszego udziału w sprawach ogólnych.

Polska reprezentuje Gdańsk nazewnątr. Wobec Rady Ligi, mimo złej woli Senatu Gdańskiego ustalono, że źródłem wszystkich układów i porozumień jest Traktat Wersalski. Ścisłej określono prawa Komisarza Ligi.

Ze Stolicą Apostolską. Rząd wypracował projekt konkordatu mających stanowić podstawę rokowań.

Oszczędności w M. S. Z. W myśl programu oszczędnościowego rządu zredukowano 150 urzędników, co dało około 6 miljonów złotych oszczędności.

Sprawy wojskowe. Prace w Komisji Wojskowej Sejmu podczas rządów większości polskiej były poświęcone głównie ustawie o powszechnym obowiązku służby wojskowej. Referentem tej ustawy był pos. Żamorski, który niezmordowanie pracował nad tem, aby projekt ustawy jaknajbardziej ulepszyć i do potrzeb szerokich warstw ludności zastosować. Ustawa ta ma pierwszorzędne znaczenie dla armji i dla narodu.

Na ukończeniu prawie jest ustawa o marynarce wojennej (podstawowe prawa i obowiązki oficerów marynarki wojennej) którą referuje pos. Załuska. Jak widzimy, najważniejsze ustawy referują posłowie Związku Ludowo-Narodowego.

Oprócz tego przedmiotem rozpraw były wybuchy prochowni w Cytadeli warszawskiej oraz wypadki krakowskie z dn. 6 listopada 1923 r. Posłowie nasi, a zwłaszcza pos. Załuska, napiętnowali zbrodniczą robotę żywiołów wywrotowych w państwie. Najważniejszym zadaniem naszych posłów będzie czuwanie, aby armję uzdrowić i ochronić od agitacji partyjnej.

Oświata. Rozporządzenie min. Głabińskiego dało możność wyższym uczelniom bronić się przed zalewem żydowskim (tzw. numerus clausus).

Min. Stan. Grabski opracował i przedstawił na Komisji oświatowej w Sejmie doniosły projekt reformy szkolnictwa, idący w kierunku pogłębienia oświaty narodowej, rozwoju szkolnictwa zawodowego i ustalenia odpowiedzialności nauczyciela za postępy uczniów.

Program ministra Grabskiego zyskał powszechne uznanie w Sejmie i w kraju.

Ministerstwo Kolei Żelaznych. Rząd powołał komisję fachową, która w porozumieniu z min. kolei Nosowiczem, ułożyła statut organizacyjny dla centralnych władz kolejowych. Statut ten zo-

stał wprowadzony w życie i ujednolcił zarząd kolejami państwowymi.

Przedsięwzięto prace przygotowawcze dla nadania gospodarstwu kolejami charakteru samowystarczającego przedsiębiorstwa.

Stosownie do planu sanacji skarbu poczyniono w 2-gim półroczu 1923 r. i w budżecie na rok 1924 daleko idące oszczędności tak administracyjne, jak i w kredytach inwestycyjnych, dążąc do pokonania niedoboru.

Ustawa uposażeniowa przyznała funkcjonariuszom kolejowym posunięcie o jeden stopień płac.

Prace Ministerstwa Rolnictwa. Opracowano i wniesiono do Sejmu projekt ustawy o państwowej Radzie Rolniczej.

Powołano do życia w porozumieniu z Komisarzem Oszczędnościowym Komisję dla zbadania gospodarki lasów państwowych. (Na skutek badań Komisji zaszły z powodu nadużyć zmiany osobiste w zarządzie lasów w Białowieży).

Opracowano projekt ustawy, mający na celu zaostrezenie przepisów o ochronie lasów. Sprowadzono dzięki inicjatywie i pomocy finansowej Ministerstwa 40 buhajów zarodowych z zagranicy. Wydano zarządzenia dla szybkiego wypłacania odszkodowań za zwierzęta wybijane w związku z walką z chorobami zakaźnymi. Opracowano projekt ustawy o policzeniu w całej Polsce podatków od zwierząt domowych (policzane są obecnie tylko w b. zaborze rosyjskim) dla stworzenia specjalnych środków na walkę z chorobami zakaźnymi. Opracowano projekty ustaw o licencjonowaniu ogierów i klaczy oraz buhajów.

Zorganizowano wywóz zboża zagranicę w związku z wpłaceniem przez rolników podatku majątkowego. Opracowano plan akcji mającej na celu zaopatrzenie rolnictwa w nawozy sztuczne i inne środki produkcji rolniczej (plan ten nie został jeszcze przez Rząd przyjęty).

Ministerstwo Reform Rolnych. Za rządów większości polskiej była przeprowadzona nowa ustawa Ministerstwa, a w związku z tem zaszły poważne zmiany i uproszczenia w załatwianiu spraw przez urzędy ziemskie. Następnie została wniesiona ustawa o osadnictwie i parcelacji zamiast projektu, przygotowanego przez rząd Sikorskiego. Była ona oparta na zasadach, przyjętych przez stronnictwa większości polskiej przed utworzeniem rządu na tej większości opartego.

Projekt tej ustawy nosił kompromisowy charakter, nie był więc on wyrazem poglądów ani Związku Lud.-Narod., ani stronnictwa „Piasta“.

W każdym razie w stosunku do „ustawy o wykonaniu reformy rolnej“ oznaczał on pewien postęp ze względu na to, że kładł główny nacisk na parcelację prywatną, która zapewniała z jednej strony przeprowadzenie parcelacji i z drugiej strony dawała pewne korzyści właścicielowi gruntu. Przymusowy wykup stałby się wobec tego ostatecznością, do której rząd-by się uciekał w ra-

nie oporu ze strony właścicieli w dostarczeniu rocznego kontyngentu 220.000 ha ziemi na parcelację.

W tym projekcie zostały zabezpieczone gospodarstwa wysoko uprzemysłowione; dano jednocześnie wskazówkę, jakie gospodarstwa wysoko uprzemysłowione, do tej kategorii mogą być zaliczone (zabezpieczona była przestrzeń czterokrotna w stosunku do przestrzeni pod ziemniakami; jeżeli jest gorzelnia lub krochmalnia, nie więcej, niż 560 ha lub przestrzeń sześciokrotna w stosunku do przestrzeni pod burakami cukrowymi. Zabezpieczono od przymusowego wykupu na 10 lat grunty wydrenowane po 1919 roku.

Państwo ma prawo pierwokupu przy sprzedaży nieruchomości ziemskich. Ustawa umożliwiała tworzenie związków właścicieli o publiczno-prawnym charakterze dla dostarczenia ziemi.

Z powodu wystąpienia grupy Bryla ze stronnictwa „Piasta“, przeprowadzenie ustawy o osadnictwie i parcelacji zostało odłożone na długi czas.

Należy zaznaczyć, że Brylowcy użyli sprawy rolnej tylko za pretekst do wystąpienia, gdyż przeprowadzenie osadnictwa i parcelacji było zagwarantowane przez umowę stronnictw polskiej większości i przez ustawę.

Odbudowa kraju. W tej dziedzinie Rząd narowy wykazać się może znacznym dorobkiem. W pierwszym rządzie przez ustawę o daninie lasowej na cele odbudowy z dnia 6 lipca 1923 roku, a następnie przez projekt ustawy o pomocy państwowej na odbudowę budynków, zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych, już uchwalony w dwóch czytaniach na Komisji odbudowy kraju.

Ustawa o daninie lasowej daje rządowi możliwość otrzymania na cele odbudowy budulca, zwłaszcza od tych właścicieli, którzy uprzednich w tym względzie wydanych poleceń nie wykonali, jest bowiem zabezpieczona bardzo ostre obstrzeżeniami aż do przymusowego zarządu lasów i aresztu właściciela.

Danina lasowa policzona jest na poczet podatku majątkowego, dlatego Rząd, biorąc od właściciela lasu drzewo, nie krzywdzi go w stosunku do nieposiadających lasu. Projekt ustawy o pomocy państwowej na odbudowę zmienia radykalnie dotychczasowy system odbudowy, który 70%—80% pomocy państwowej zużywał na administrację, a znikomą resztę poświęcał rzeczywistej pomocy poszkodowanym, dając im jednak materiał najgorszej sorty. System obecny, według projektu z dnia 16 października 1923 r., przechodzi na pożyczki, udzielane według opinii komisji pożyczkowej przez Bank odbudowy. Pożyczka ta może być właścicielom drobnych realności odpisana do wysokości 1/4, przy szkołach do wysokości 3/4, przy kościołach do 5/6.

Zamiast obecnych powiatowych Biur Odbudowy załatwiać to będzie jeden referent techniczny przy starostwie. Komisje pożyczkowe zaś będą urzędem obywatelskim, urzędującym tylko od wypadku do wypadku, a składać się będą z przedstawicieli władz wojewódzkich, powiatowych, administracyjnych i samorządowych, oraz z przedstawicieli poszkodowanych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Przygotowano do przedstawienia Radzie Ministrów projekty tak potrzebnych ustaw samorządowych, których wprowadzenie w życie pozwoliłoby na dalsze rozwinięcie i ulepszenia życia samorządowego. Przedłożono Sejmowi ustawę o zgromadzeniach i ustawę prasową, obydwie niezbędne dla należytego unormowania życia politycznego.

Prace te zostały przerwane na długo, gdyż obecny rząd nieparlamentarny, a więc nie posiadający większości opartej na wspólnym programie i zmuszony do szukania oparcia w Sejmie na niejednorodnych politycznie grupach, spraw tych wywołujących ostre różnice polityczne, nie będzie mógł Sejmowi przedłożyć do uchwalenia.

Kończąc ten krótki i pobieżny przegląd prac, dokonanych przez rząd większości narodowej, niepodobna zaznaczyć, że rozbiście tej większości dziwnym zbiegiem okoliczności nastąpiło w chwili, gdy na terenie polityki międzynarodowej miał być rozstrzygana sprawa Jaworzyny i Gdańska. Sprawy te z powodu upadku rządu polskiej większości, nie zostały pomyślnie dla Polski załatwione.

Zboże na podatek majątkowy.

W urzędowym „Monitorze Polskim“ (Nr. 9 z 11 b. m.) ogłoszone zostało obwieszczenie ministerstwa skarbu w sprawie spłaty zbożem przez rolników podatku majątkowego.

Do przyjęcia zboża od rolników, wywozu go za granicę i sprzedaży ministerstwo skarbu upoważniło organizacje rolnicze (syndykaty, kółka rolnicze, stowarzyszenia rolniczo-handlowe, kooperatywy rolnicze i t. p.).

Każdy rolnik, który chce przypadający na niego podatek majątkowy spłacić zbożem, w całości lub częściowo, winien do jednej z upoważnionych do tego organizacji, według swobodnego wyboru, przesłać deklarację piśmienną z oświadczeniem, że zobowiązuje się dostarczyć określone ilości zboża (żyta, owsa, jęczmienia) w stanie czystym, suchym (według norm giełdy zbożowej w Warszawie) podać termin dostawy i oświadczenie, że w razie uznania części lub całości dostarczonego zboża za nieodpowiednie, zamienić je na inne. Dana organizacja może zgodzić się na termin wskazany przez dostawcę, ma jednak prawo wyznaczyć inny.

Zboże zabrane przez poszczególne instytucje, odbiera naczelną organizacja „Unitas“, która

kwalifikuje i ocenia zboże, wywozi je zagranicę, sprzedaje i po sprzedaży przesyła poszczególnym rolnikom i Izbowi skarbowym kwity, w których wymienia się, jaką sumę w frankach złotych osiągnięto netto (po potrąceniu kosztów) za zboże, dostarczone przez poszczególnego płatnika podatku majątkowego.

Termin składania deklaracji przez rolników wyznaczony został do 25 stycznia 1924.

Pogrzeb ś. p. ks. K. Lutosławskiego.

W środę 8 b. m. odbył się w Drozdowie pogrzeb ś. p. ks. posła Kazimierza Lutosławskiego. Na pogrzeb przybyli z Warszawy: Roman Dmowski, posłowie: Głabiński, Kozicki, Zdziechowski, Sadzewicz, Stroński, St. Dąbrowski, ks. Kaczyński, ks. Wyrębowski, Kawecki, Bieńkowski, Bałicka, Fr. Wierzbicki, oraz senator ks. Bolt. Poza tem przybył szereg delegacji, a mianowicie: „Rozwoju“, „Młodzieży Wszechpolskiej“, Zw. Harcerstwa Polskiego, Korporacji „Sparta“, której ś. p. ks. Lutosławski był honorowym filistrem, Warszawskiego Koła Zw. Lud.-Nar. dzielniczy Ochota—Czyste i inne. Licznie bardzo stawili się też na pogrzeb okoliczne ziemianstwo i włościanie. Nabożeństwo odprawił ks. biskup łomżyński, Jąłbrzykowski, w asystencji licznych kleru świeckiego i zakonnego. Kazanie żałobne wygłosił ks. poseł Wyrębowski.

Trumnę z kościoła na cmentarz miejscowy ponieśli naprzemian na swych barkach; członkowie rodziny Zmarłego, posłowie, młodzież i księża. Na cmentarzu przemówił prezes klubu Zw. Lud.-Nar. poseł Głabiński, w gorących słowach, podkreślając zasługi Zmarłego, jako działacza narodowego i polityka; następnie poseł Stroński w pięknym przemówieniu scharakteryzował rolę ś. p. ks. Lutosławskiego w dziejach odrodzenia narodowego Polski w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat. Przemawiali ponadto: poseł ks. Kaczyński, J. Rembieliński imieniem Młodzieży Wszechpolskiej, p. L. Grabowski im. Zw. Harcerstwa Polsk. i Korporacji „Sparta“, p. Sławiński oraz p. Czerwiński imieniem robotników, zorganizowanych w Kołach warszawskich Zw. Lud.-Nar.

Na trumnę złożono liczne wieńce.

Zebrania Związku Ludowo-Narodowego.

1) Dnia 18 stycznia, zebranie wójtów i zwolenników Związku ludowo-narodowego powiatu krakowskiego i podgórskiego w sali Izby rękodzielniczej „Na Kotłowie“ przy ulicy Andrzeja Potockiego 18 w Krakowie. Referenci: posłowie Matłosz, Tabaczyński i Wierczak.

2) Dnia 20 stycznia — zebranie członków i zwolenników Związku ludowo-narodowego w Jaworznie. Referent: poseł Rymar.

3) Dnia 20 stycznia — zebranie wójtów i mężów zaufania z powiatu oświęcimskiego w Oświęcimiu, w sali OO. Salezjanów o godz. 1 popoł. Referenci: posłowie Tabaczyński i Matłosz.

4) Dnia 21 stycznia — o ogdz. 12 w południe wiec publiczny w Krzeszowicach. Referenci: posłowie Tabaczyński i Matłosz ze Związku ludowo-narodowego i poseł Gawlikowski z P. S. L. „Piast“.

Wszystkich czytelników naszych z odnośnych powiatów wzywamy do wzięcia udziału w tych zgromadzeniach.

Zwracamy uwagę

zarówno naszych prenumeratorów, jak i odsprzedawców, że należytość za prenumeratę i pojedyncze numery zostanie niebawem zwaloryzowana, tj. ustalona we frankach złotych, należy tedy jak najrychlej oddać wszelkie należności.

Do dłużników musimy stosować tę samą miarę, jaką stosuje wobec nas drukarz i dostawca papieru.

KRONIKA.

O PRZYSPIESZENIE REFORMY WALUTOWEJ. Dnia 11 bm. obradowała w min. skarbu w dalszym ciągu konferencja rzeczoznawców, zwołana przez premiera Grabskiego, w sprawach związanych z naprawą skarbu Rzpltej. W obradach wzięli udział przedstawiciele sfer parlamentarnych, gospodarczych i naukowych. Bezwzględna większość uczestników konferencji wypowiedziała się za przyspieszeniem reformy walutowej, to jest za wypuszczeniem złotego polskiego. Obecni wybitni fachowcy uznali reformę walutową za możliwą ze względu na bliskie zupełne opanowanie deficytu i zaprzestanie w najbliższym czasie druku banknotów, a to drogą umiejętnego wyzyskania ustawy o specjalnych pełnomocnictwach w dziedzinie naprawy skarbu Rzeczypospolitej.

USTAWA O SCALANIU GRUNTÓW. Przygotowano i wkrótce ukażą się projekty wykonawcze do ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu (komasacji) gruntów. W ten sposób umozliwione zostanie wprowadzenie w życie tej zasadniczej i najpilniejszej w zakresie reform rolnych ustawy.

PRACE OKOŁO BANKU EMISYJNEGO. Min. Grabski ma powołać w najbliższym czasie komitet organizacyjny Banku emisyjnego. Dotąd zostali powołani pp.: Czesław Karpiński, Zygmunt Chrzanowski, Romuald Mieleczarski. Poza tem mają do komitetu wejść przedstawiciele Małopolski i Wielkopolski. Zadaniem komitetu jest opracowanie projektu statutu Banku, który zostanie wprowadzony w drodze rozpo-

rządzenia wykonawczego, na zasadzie ustawy o pełnomocnictwach.

ZGON POSŁA ZE ZWIĄZKU LUDOWO-NAROD.

W zeszłym tygodniu zmarł wybitny poseł z naszego stronnictwa, Wacław Kryński. Zmarły brał od wczesnej młodości udział w pracy narodowej i w życiu politycznym. Mandat poselski piastował w b. Kongresówce z okręgu Puławy, Garwolin i Łuków. W Sejmie był przewodniczącym komisji morskiej. Od pół roku zaniechał ciężko. W zmarłym ponowi obóz narodowy ciężką stratę. Niech mu ziemia ojezysta lekką będzie!

KURS WALORYZACYJNY FRANKA ZŁOTEGO.

Dnia 13, 14 i 15 stycznia 1.890.000. — Dla wyrobów tytoniowych do dnia 13 stycznia 1,230.000 mk., od 14 do 19 stycznia 1,910.000 mk. — Dla opłat kolejowych i pocztowych do 15 stycznia 1,220.000 mk., od 16 do 31 stycznia 1,900.000 mk.

KURSY WALUT ZAGRANICZNYCH. Dolar 9.500.000 mk.; funt szterling 41.800.000 mk.; frank francuski 475.000 mk.; korona czeska 287.500 mk.; frank szwajcarski 1,726.000 mk.; korony austriackie 136.000 mk.

PODATEK MAJĄTKOWY A DOBRA MARTWEJ REKI. Na skutek interwencji posła Rymara, Ministrów skarbu i wyznań. Minister skarbu polecił wstrzymać wszystkie egzekucje na dobrach martwej ręki z tytułu rat podatku majątkowego. Sprawa ta będzie uregulowaną później osobnym rozporządzeniem Ministerstwa.

OKRĘGOWY URZĄD ZIEMSKI W PRZEMYSŁU został zwinęty, a akta odesłane na razie do Krakowa. Nie wiadomo jednak, czy okręgowy Urząd ziemski w Krakowie się utrzyma. Być może, że będzie przeniesiony do Rzeszowa, być może, że wróci do Przemyśla, gdzie lokal na ten urząd zatrzymano do kwietnia. W tej sprawie mówił poseł Rymar z prezesem okręgu dr. Łackim i nowym ministrem Reform rolnych, Ludkiewiczem.

Przy sposobności tych rozmów poseł Rymar zwrócił uwagę Ministra na to, że powiatowe Urzędy ziemskie, które w myśl nowej ustawy zajęły miejsce danych komisji przy sądach i zatwierdzają kontrakty kupna i sprzedaży nieruchomości, zbyt długo przetrzymują sprawy. P. Minister przyrzekł osobnym okólnikiem uregulować tę sprawę.

PRZYJEMNY PRENUMERATOR. Jeden z zamierzonych prenumeratorów, który był winien półroczną należność za gazetę, nadesłał nam przed kilku dniami jako wyrównanie długu 18 tysięcy Mk. Poczta potrąciła z tego 10 tysięcy, a więc zostało dla Wydawnictwa 8 tysięcy. Nieuczciwość godna napiętnowania!

PREZYDENT REPUBLIKI PALATYNATU ZAMORDOWANY. Z Moguncji donoszą, że wczoraj w restauracji Speyra zamordowany został prezydent republiki Palatynatu, Heinz. Kilku nieznanych sprawców wpadło do sali restauracyjnej, w której siedział Heinz. Strzałami rewolwerowymi położono go trupem. Osoby siedzące w towarzystwie Heinsa odniosły ciężkie rany. Sprawcy uciekli. Policja i francuskie władze okupacyjne rozpoczęły energiczne śledztwo, do-

tychczas jednak bez rezultatu. W bóice, jaka się w czasie zamachu wywiązała, zabito 15 separatystów, wraz z ich przywódcą niejakiem Orbisem.

PODROŻENIE SOLI. Stukilogramowy worek soli, który kosztował do końca 1923 roku 5,900.000 mk., kosztuje od nowego roku 15 milionów mk.

OTWARCIE SEJMU GDAŃSKIEGO. Onegdaj odbyło się uroczyste otwarcie pierwszego posiedzenia nowo wybranego sejmiku gdańskiego. Posiedzenie zajął najstarszy wiekiem członek frakcji polskiej, Dr. Panecki, który wygłosił krótkie przemówienie, oświadczając między innymi, że za dobrą poczytuje na przyszłość wróżbę, że zaszczyt otwarcia sejmiku przypadł w udziale dawnemu obywatelowi Gdańska polskiej narodowości. Następnie przewodniczący Dr. Panecki zarządził wybór prezydenta sejmiku. Wybrany został członek frakcji nacjonalistów niemieckich, Dr. Treichel. Opuszczając trybunę prezesa Dr. Panecki zwrócił się do prezydenta Treichla wyrażając życzenie, aby urząd swój sprawował obiektywnie, zwłaszcza wobec mniejszości narodowych.

OBRADY MAŁEJ ENTENTY. W Belgradzie, stolicy Jugosławii, zebrał się przedstawiciele ministerstw spraw zagranicznych Małej Ententy pod przewodnictwem prezesa min. Paricza. Jak wszystkie dotychczasowe konferencje Małej Ententy, tak i dzisiejsze narady konferencji poświęcone były międzynarodowemu położeniu politycznemu. Prezes ministrów (Pasicz) i ministrowie Ninczicz, Duca i Benesz skonstruowali przy wymianie zdań zupełną zgodność zapatrywań. Mała Ententa pragnie jako organizacja utrzymnia pokoju i utrzymania w dalszym ciągu stosunków przyjaznych. Jest ona zdecydowana poprzeć każdy polityczny kierunek zdążający do utrzymania traktatów i konsolidacji pokoju.

SKŁAD GABINETU GRECKIEGO. Skład gabinetu utworzonego przez Venizelosa, jest następujący: Prezydent ministrów Venizelos, min. spraw wewn. Sofulos, spraw zagranicznych Russos, sprawiedliwości Papanadaris, wojny Gondykas, marynarki Canavez, gospodarstwa Spiridis, rolnictwa Mulonas, komunikacji Suderos, finansów Michakopulos, oświaty Valatas.

PIĘCIOMILJONÓWKI. P. K. K. P. puściła onegdaj w obieg banknoty wartości 5.000.000 mk.

KRÓLOWA DUŃSKA POD ŁODEM. Z Kopenhagi donoszą o wypadku, jaki spotkał królową duńską. Gdy królestwo duńskie podziwiali w porcie kopenhaskim prace statków do rozbijania lodu, pod stojącą na lodzie królową załamał się lód i królowa w jednej chwili znalazła się w wodzie. Król rzucił się natychmiast na ratunek i wydobył królowę z wody.

ROZWIĄZANIE PARLAMENTU WŁOSKIEGO. Król podpisał dekret o rozwiązaniu Izby.

GENERAL HALLER U FORDA. Pisma amerykańskie podają opis wizyty gen. J. Hallera, bawiacego przez dłuższy czas w Stanach Zjednoczonych, u słynnego fabrykanta samochodów i wybitnego antysemitę H. Forda. W Dearborn zwiedzał gen. fabryki samochodów. Ford w ciągu rozmowy zapytał Hallera o zdanie w sprawie protestów żydów ame-

rykańskich z powodu przyjazdu generała, rzekomego pogromcy żydów polskich. Generał odpowiedział, że zarzuty te są poprostu idjotyczne.

Na to Ford: „Jesteś Pan widocznie mądrym i dobrym człowiekiem, jeżeli Cię żydzi atakują“.

Pozatem nastąpiła długa rozmowa z pomocą tłumacza. Ford okazał wielkie zainteresowanie się stosunkami gospodarczymi w Polsce i zadawał generałowi pytania, na które generał wyczerpująco odpowiadał. Mówił przede wszystkim o naturalnych zasobach Polski. Potem rozmowa zeszła na temat założenia fabryki Forda w Polsce. Generał Haller wyjaśniał mu potrzebę takiej fabryki w Polsce i dogodne warunki do jej założenia. Zaznaczył, że Małopolska byłaby najlepszym miejscem do założenia fabryki samochodów, gdyż znajduje się tam węgiel i nafta. Na to Ford pospieszenie zapytał, czy jest tam także i siła wodna. Generał odpowiedział twierdząco.

Przy końcu rozmowy gen. Haller zapytał Forda, wielu Polaków pracuje w jego zakładach. Ford odrzekł, że wielki procent i że robotnicy ci są jedni z najlepszych.

Na zakończenie wizyty Ford ofiarował generałowi Hallerowi swoją fotografię z własnoręcznym podpisem. Z Dearborn cały orszak wyruszył do zakładów w Highland Park. Podczas zwiedzania ich generał poznał wśród robotników jednego ze swoich dawnych żołnierzy i bardzo serdecznie się z nim przywitał.

ZABAWY KARNAWAŁOWE ZAKAZANE, ale nie u nas, tylko w Bawarii. Rząd bawarski wobec krytycznego stanu gospodarczego w Niemczech i ogólnego ubóstwa zakazał urządzania balów, maskarad i wogóle wszelkich zabaw karnawałowych. Zdałoby się i u nas, gdzie stroje z zagranicznych materiałów, kosztują setki milionów, a pijatka pochłania olbrzymie kapitały.

NA FUNDUSZ PRASOWY nadesłali (w tysiącach Mkp.): T. S. Stocka, Drochomierzani 70; Ks. Walenty Cetnarowicz, Trynca 40; Józef Pieter, Skoczów 40; Leon Małczyk, Barwałd Śr. 50; Michał Imielski, Łodygowice 70; Piotr Ryzka, Sosnowice 50; Jan Nikiel, Godzińska N. 40; Józef Smolarezyk, Jaworzno 52; Jan Siudak, Józów 40; Jan Binkowski, Orle 40; Wincenty Jakubek, Sędziszów 40; Fr. Paluch, Podgórze 60; Fr. Bartnik, Zagórz 60; Stan. Targosz, Leńcze 90; Ks. J. Polit, Przemyśl 40; Jan Pietraszko, Olszówka D. 100; Jan Jaromin, Długoszyń 160; Antoni Gerhardt, Lwów 100; Ks. Józef Dunajewski, Choczna 120; Jan Ciemięga, Dębno 120; Władysław Lewicki, Przemyśl 250; Ludwik Sikora, Żywiec 200; Józef Hajdukiewicz, Kraków 200; Dr. Antoni Mikulski, Kraków 200; Ludwik Listwan, Kraków 200; Jan Klimek, Łużna 200; Ludik Jachymiak, Warszawa 320; Antoni Leśniak, Stryszawa 300; Józef Pomaski, Warszawa 480; Jan Nowak, Hawłowice 500; Robert Proszkowiec, Chrzanów 500; Andrzej Nojdlak, Łętownia 500; Ks. Franciszek Strzępek, Niebylec 2,120.

Darów na fundusz prasowy, mniejszych niż cena pojedynczego numeru, nie wyszczególniamy. Kto posyła datkę na fundusz prasowy, niech to wyraźnie zaznaczy na czeku u góry, np. w ten sposób: **Pren. I. kw. i t. p. albo: Zaległość i t. p.**

Adwokat i obrońca **Dr. A. Rolanowski** W KRAKOWIE ul. Lubicz 26. Tel. Nr. 3150.

PYTEL WINCENTY z Iwkowej uniważnia kartę zwolnienia wydaną przez P. K. U. Tarnów.

WIELKA TANIA W PRZEDAZI RESZTEK 2 SERJI!!

(wyprowadzanie resztek odbywa się w naszej Spółce 2 razy w roku)

Cheąc dać możność wszystkim Czytelnikom „Wieńca i Pszczółki“ skorzystać z nabycia tanich resztek, które zostają ze sztuk wielkich starych zapasów, postanowiliśmy z powodu noworocznego bilansu wysłać każdemu Czytelnikowi „Wieńca i Pszczółki“ po cenie własnych kosztów, następujące zimowe i wiosenne: resztki 2 serji podzielone są na 4 gatunki i nadają się na śliczne męskie ubrania, kostjumy damskie i pokrycia bekiesz i futer. Resztki te są z materiałów ubraniowych, pierwszorzędnych fabryk, pełnej szerokości we wszystkich kolorach, czysto wełniane.

Gatunek „A“	za 3 metry	mk. 18,500.000.—
„B“	3 „	29,700.000.—
„C“	3 „	39,000.000.—
„D“	3 „	46,000.000.—

Do każdej resztki na żądanie klienta dodajemy pełen komplet podszewki pod marynarkę, kamizelkę, spodnie, kieszonki i do rękawów po 12,700.000, wyższy gatunek po 15,500.000 mk.

Również posiadamy na składzie po cenach konkurencyjnych, między innymi następujące towary:

PLÓTNA białe na pościel i bielzone, pierwszorzędnych fabryk po 1,800.000, 2,200.000 i 2,500.000 mk. za metr.

PRZĘSCIERADŁA ze specjalnego płótna prześcierałowego wysokiego gatunku po 7,000.000 i po 8,500.000 mk. za sztukę.

RĘCZNIKI gładkie lub waflowe, najlepszego gatunku, bardzo trwałe w praniu, cena za sztukę 2,500.000 i 3,500.000 mk.

ZEFIRY na koszule w śliczne desenie po 1,800.000, 2,500.000 i 3,000.000 metr.

SZEWIOTY damskie podwójnej szerokości we wszystkich kolorach po 4,000.000 i 5,000.000 mk. metr.

TRYKOTINA jedwabna zagran. we worku 180 cm. szeroka, we wszystkich kolorach, na suknie potrzeba od 1½ do 2 metrów, cena za 1 metr 10,500.000 marek.

FLANELE francuskie w śliczne desenie po 1,900.000 i 2,500.000 mk. metr.

CAJGI na ubranka dla dzieci, sukienki, robotnicze ubrania bardzo trwałe w noszeniu po 1,800.000, 2,500.000 i 3,500.000 mk. za metr.

SURÓWKA na bieliznę itp. w najlepszym gatunku 1,750.000 i 1,900.000 mk. za metr.

DYMKA specjalne płótno na kalessony męskie, 80 cm. szerok., bardzo trwałe w praniu, po 1,900.000 i 2,500.000 mk. za metr.

POŚCIELCOWY OXFORD na poszwy w kraty czerwone, bardzo trwałe, po 1,800.000 i 2,500.000 mk. za metr.

CZERWONE płótno „Tyk” na wyspy, nie przepuszczające pierzy, po 1,900.000, 2,300.000 i 2,800.000 za metr.

CHUSTKI duże zimowe puszyste, śliczne desenie w różnych kolorach po 19,500.000, 25,000.000 i 29,000.000 mk. sztuka.

KOŁDRY watowe, pokryte satyną w różnych kolorach na pierwszorzędnej białej wełnianej wacie, spód na żyrdowskiej wiktorji po 32,000.000 w wyższym gatunku po 37,000.000 mk. sztuka.

KOŁDRY tak zwane kocy pluszowe w różnych kolorach i ślicznych deseniach po 19,500.000, 28,000.000 i 37,000.000 mk. — Takież ciemne bez deseni po 10,500.000, 17,500.000 i 22,000.000 mk. sztuka.

KOSZULE dzienne z kołnierzykami z francuskiego zefiru po 8,500.000 i 9,500.000 mk. za sztukę.

KALESSONY z żyrdowskiej dymki po 4,500.000 i 6,000.000 mk. za parę.

Wysyłamy pocztą za pobraniem (płaci się przy odbiorze). Za przesyłkę i opakowanie dolicza się podług taryfy pocztowej.

UWAGA: Przy zamówieniach na tę tanią wysprzedaż resztek obowiązkowo jest załączyć przy zamówieniach następujący kupon:

Wyciąć i załączyć do listu	KUPON NA TANIĄ SPRZEDAŻ RESZTEK DRUGIEJ SERJI			Ważne do 25 stycznia 1924 roku.
	w Warszawskiej Spółce Manufakturowej, Warszawa, ul. Jasna 18.			
	Czyt. »Więca i Pszczółki« Imię i nazw.			
	Pocztą	Wies	Nr. dom.	
	Powiat		Ziemia	

Jesteśmy pewni, że Czytelnicy „Więca i Pszczółki” otrzymawszy od nas jedną lub kilka resztek, zostaną naszymi stałymi klientami i będą niezawodnie żądać innych towarów. Zamówienia wraz z dołączonym kuponem nadsyłać pod adresem:

„WARSZAWSKA SPOŁKA MANUFAKTUROWA”
WARSZAWA — Jasna 18. Tel. 242-80.

UWAGA: W razie, gdy wysłany towar się nie spodoba, zamieniamy na inny lub zwracamy pieniądze niezwłocznie.

Krótką drogą!

do

Szybka podróż!

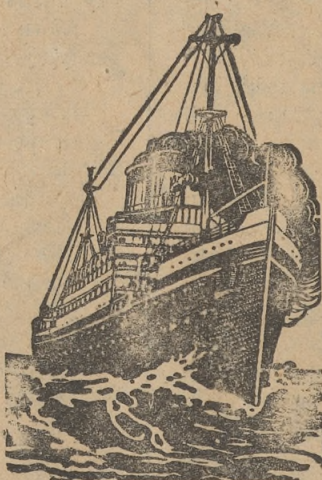
BRAZYLJI i ARGENTYNY

AMERYKA POŁUDNIOWA

POSPIESZNE I PASAŻERSKIE
 OKRETY CO 2 TYGODNIE.

CAŁE KOSZTA PODRÓŻY
 3-cią KLASĄ
 DOLARÓW **73**

WARSZAWA
 Królewska 39.

OSOBNE SPECJALNE POCIĄGI
 WPROST DO PORTU.

KARTY OKRETOWE SPRZEDAJE
 UDZIELA BEZPŁATNIE
 WSZELKICH INFORMACJI

KRAKOW
 Radziwiłłowska 23.

COSULICH LINE

Wydawca: St. Rymer. Nacz. red.: Jan Zamorski. Odp. red.: Dr. Wł. Swirski. — Drukarnia „Głosu Narodu” w Krakowie.